

Prædiken til Søndag seksagesima

Mark. 4, 1-20

”Lignelsen om den ufornuftige landmand” kunne denne lignelse også hedde. For ser han da ikke, hvor han sår? Tænker han slet ikke på jordbunden? Klippegrund og tidsler er virkelig ufornuftige steder at så sin dyre såsæd.

Jesus udlægger selv denne lignelse for de evigt tungnemme disciple, og det bliver klart, at sædemanden er et billede på Gud og på Guds ord. Det handler tilsyneladende om, at Vor Herre ingen mådehold har med sit sædekorn og slet ikke med, hvor han sår det?

Mange fortolkninger af denne lignelse har interesseret sig mere for jordbunden, hvor sæden falder, end for sædemandens ubekymrethed. Man kan jo altid skyde hinanden i skoene, at modparten er den dårlige jord, hvor intet kan vokse op og bære frugt. Og dem der helhjertet tager imod ordet er naturligvis én selv.

Men sådan tænker mennesker jo til alle tider om hinanden – og naturligvis også i sager, der angår troen. Så det kan vi roligt lade ligge og i stedet koncentrere os, ikke om jordbunden men om sædemanden, der rundhåndet strør om sig til alle sider uden at bekymre sig om, at meget falder på vejen, og

at noget faldt på klippegrund.

Hvis en almindelig landmand havde båret sig sådan ad, så var han, endnu hurtigere end det desværre ofte går for landmændene i vores tid, gået fallit. Og vi må regne med, at Jesu tilhørere har været både måbende og hovedrystende. Men sådan skulle lignelsen fortælles, for sådan er Gud, overfor alle sine børn. Ingen er opgivet på forhånd ingen er for ringe, uanset hvor man vokser op, og hvilke vilkår man er født ind i.

Hver søndag lyder det til os ved nadveren: ”Dine synder er dig forladt”. Og det er blevet sagt til os, da vi blev båret til dåb, de fleste af os da vi var så små, at vi intet fattede: ”Den almægtige Gud, som nu har genfødt dig ved vand og Helligånd”.

Men burde man ikke på en eller anden måde kræve garantier, så man sikrer sig, at de ord ikke går til spilde? Skulle man ikke vente med den dåb, f.eks., til man var sikker på, at dåbskandidaten havde lært og forstået, og Guds ord sådan rigtigt havde slået rod? Her er det, at denne søndags lignelse siger til os: Stands alle bekymringerne! Gud strør sit ord ud – ødselt, til store og små, unge og gamle, dem der vil høre, og dem der ikke vil.

Det, vi skal gøre, er at give hans ord videre.

Vi skal fortælle alle andre det glade budskab uden at tænke på, om der nu kommer gode kristne ud af det. Det kan vi håbe på, men der stilles ingen garantier, og med hensyn til troen, så kan vi ikke omvende nogen, eller få nogen til at tro. Det kan kun Vorherre. Ligesom det i grunden ikke er os, der får ting til at gro, men Vorherre. Det er heller ikke os, der får børn til at vokse i moders liv; det er stadig et mysterium, hvordan det hele egentlig bliver til ud af de par celler. Det er Gud, der giver væksten, og han får de underligste planter til at gro.

Det gamle Testamente er fuld af undren over Guds skaberværk: Himlen, stjernerne, de enorme afstande. Jorden med al dens skønhed – og hæslighed. Alle naturens gaver – og det hårde slid. Den store lykke og den dybe smerte. Og mennesket selv er Guds vovestykke – vi fik en frihed, som intet andet levende væsen har fået.

Og det viste sig at være skæbnesvangert. Friheden blev ikke bare brugt til godhed og omsorg for andre, men også til oprør mod Gud og mod hans kærlighed. For det var ikke kærligheden, men forstanden, der blev sat i højsædet. Sådan var det allerede på Jesu tid. Tænk bare på beretningen om pigen, der kom ind i farisæerens hus og gav sig til at smøre Jesu fødder ind i en dyr salve. Straks blev folk forargede og gav sig til at regne på, hvor meget den salve kunne have indbragt, hvis den i stedet var blevet solgt, og pengene brugt til noget fornuftigt.

Og det forstandige blev mere og mere sat i højsædet. Vi lærte os - med lignelsens ord - at samle det spildte korn op og anbringe det i en mere egnet jord, så det kunne give end-

nu større udbytte.

Men fornuften kan ikke altid se forskel på det, som tjener alt det skabte og på det, som gør os kolde og beregnende overfor hinanden. For eksempel kan vi jo nu kortlægge menneskenes arvemasse og ved hjælp af fostervandsprøver vælge de uønskede individer fra. Nu er det os, der bestemmer, hvad der er det normale, og hvor megen variation vi vil tillade. Det har jo også noget med økonomi at gøre. På langt sigt koster jo for eksempel børn med Downs syndrom samfundet flere penge end såkaldt normale børn. Og vi bliver umiddelbart fri for meget besvær og mange sorger.

Men til gengæld bliver vi mere ubarmhjertige overfor hinanden i vores kortsynede definitioner af, hvad et godt liv er. Den dag hvor ingen længere har brug for at få hjælp og at hjælpe, fordi alle er blevet ensartede elitevæsener, der aldrig træder ved siden af, ja, da bliver det godt nok en fattig verden.

Gud er ødsel med sin kærlighed, og han sår de mest umulige steder.

Det kan vi have svært ved at forstå med vores snusfornuft. Desuden tror vi, at det er os, der klarer væksten og slet ikke Gud. Man bruger endda udtrykket: at vækste; altså for en øget omsætning i en virksomhed eller noget.

Men man kan også vækste i det indre, og det plager vi også os selv med at skulle kunne. Forstå mig ret, der er jo ikke noget galt med at se på ens egne mønstre og prøve at gøre sig lidt mere umage her i livet. Problemet er, når man tror, at det faktisk, i grunden, kan løse vores problemer og vores bøvlen og baksen med livet. For jeg tror ikke, at be-

sværet med livet kan løses. Faktisk. Jeg tror mere, det er sådan et grundvilkår. At livet er svært. Sådan er det.

Men vi har, i vores tid, bildt os selv ind, at alle vores længsler og behov kan opfyldes her og nu, hvis bare vi sørger for at udvikle os personligt. Det hele afhænger af os selv! Om vi virkelig vil.

Til den bekymring – både den der går på personlig vækst og også på kirkens liv og vækst – slår evangeliet i dag fast, hvem vi er, og hvordan vi er stillede over for Gud.

Den, der har ører at høre med, skal høre. Høre på Kristus. For hører du hans ord, så vokser kornet i god jord, hvad enten det blev sået på klippegrund eller blandt tidsler. Lidt længere fremme i det samme kapitel i Markusevangeliet som dagens tekst er hentet fra, slås det fast, at kornet spirer og vokser, uden at vi ved hvordan. Af sig selv giver jorden afgrøde, først strå, så aks, så fuld kerne i akset. For det vokser jo, medens vi sove. Uden at vi ved hvordan.

Enhver, der har prøvet at vente et barn, ved for eksempel, at det vokser af sig selv i moders liv. Vi går ikke på kursus i, hvordan vi nu udvikler hjertet, så det bliver helt rigtigt, eller mediterer os frem til, hvordan det får fem tæer på hver fod. Hverken mere eller mindre. Det vokser bogstavelig talt, mens vi sover. Man får ikke vished, før barnet er stort nok til at komme ud; det vokser af sig selv.

Og sådan er det også med Guds rige, siger Jesus. Det vokser af sig selv.

Og så kan man spørge: Jamen, hvis vi hverken kan gøre fra eller til overfor Guds rige, eller hvad der sker os i livet i det store per-

Redaktion
Valgmenighedspræst
Margrethe Dahlerup Koch
V. Strandbjerg 32
6950 Ringkøbing
mdkoch@mail.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

spektiv, kan vi så ikke bare sætte os med hænderne i skødet og viljeløst lade dagene gå?

Og det er jo et godt spørgsmål. Svaret er, at kornet skal sås. Arbejdet skal gøres. Og Guds Ord skal høres, vi skal mindes om det. Vi skal slå ørene ud. Vi skal fortælle og høre historierne, og huskes på, at Gud er kærlig og barmhjertig, så vi kan leve i troen på og i tillid til, at det netop er *Gud*, der gives os væksten.

”Den som har øren at høre med, skal høre”, siger Jesus. Hvem er det da, vi skal høre? Vi skal høre ham, der fortæller denne lignelse. Vi skal høre Kristus, Guds ord. Gud selv. For i ham er befrielsen, friheden, accepten til at være den, man er. Gavmildt strør han ordet ud til højre og venstre, – til gode og onde, til fromme og vantro, til farisæere og toldere – og til dig og mig.

Han holder ikke nogen steder sine ord tilbage af angst for, at de skal gå til spilde ved at falde på klippegrund. I skal ikke bekymre jer, siger Jesus. Men er vi ikke ofte ved at kvæles i bekymringer? Særligt over dem vi er? Over vores forhold til andre mennesker, over vores kærlighedsliv, som volder så mange af os så mange tanker og bekymringer.

Over at vi så ofte gør det onde, som vi slet ikke ville gøre.

Det glædelige budskab til os er, at Vorherre ikke har opgivet os. På trods af vores manglende opmærksomhed overfor hinanden og alle vore bekymringer om os selv.

Når den guddommelige landmand sår sit korn, så tager han alle chancer og løber alle risici – uagtet at noget dermed går til spille. For alligevel bliver høsten mange gange

større, end man kunne beregne og skulle forvente: Trediv, tres og hundrede fold! Som Jesus siger det i dag.

Men hvordan kan det være, når der i hver af os både findes klippegrund, jord med en masse ukrudt og god jord ...? Mon ikke det er, fordi Guds veje er både uransagelige og uudgrundelige? Og fordi Gud bruger det, som verden ikke mener er noget. Som Paulus siger det i dag: ”Vi prædiker Kristus som korsfæstet, en forargelse for jøder og en dårskab for hedninger”. Netop da er det, at vi skal huske på og holde fast ved, at jo mere dumt og formålsløst det hele ser ud, jo mere må vi tro og stole på Guds dårskab, som er så meget visere end vores.

Og det skal vi huske på og holde fast ved, ikke mindst i en tid, hvor der tales meget om dalende medlemstal i folkekirken og svigtende optag på de teologiske fakulteter såvel som den kommende og allerede nuværende præstemangel.

Vi skal huske og holde fast i den visdom, der ligger i verdens frelse ved et korsfæstet menneske – den klogskab, der ligger i at Guds ord ikke vender virkningsløst tilbage, selv når vi ikke kan se det. For det er så ofte skjult for os på grund af vores begrænsethed.

Og samtidig er Guds rige noget dynamisk og kraftfuldt, noget som ustandseligt er i bevægelse, og som man kan forundres over. Man kan ikke sådan umiddelbart sige: der er det! Der skal sås, der skal lægges noget i jorden, sås, så noget kan vokse frem.

Lignelsen siger os på den måde noget om, hvor vi skal lægge vægten både i hver vores liv, men også i kirkens arbejde for eksem-

pel: Vi skal så. Vi skal give rundhåndet videre af det evangelium og den kærlighed, som vi selv har fået betroet. Vi skal ikke skamme os over evangeliet eller kirken eller vores tradition med liturgi og gamle slidstærke salmer. Vi skal ikke skamme os over ordene i trosbekendelsen, fordi de måske umiddelbart er svære at forstå; nej, vi skal stå ved det hele og så fordybe os i og undersøge de gamle ord, som giver så megen mening, også i dag. Kristus er nemlig den, der i enhver tid gør alting nyt og altid taler lige ind i vort liv. Og det er ham, der er kirkens hovedhjørnesten, ikke os. Det drejer sig ikke om, hvor fantasifulde og hittepåsomme vi kan være.

Det kan derfor heller ikke nytte, at vi siger, at det ikke kommer andre ved, hvad vi tror. I ved, det med at tro jo er en privatsag, som man siger. Nej, det er troen ikke. Det er en *glæde*, som skal deles med andre, rundhåndet og rigeligt og gerne.

Men det er ikke op til os mennesker at bygge Guds rige her på jord. Det kan kun Gud, der kan det, og han er begyndt! Kære menighed, stol på Gud.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud,
Fader, søn og Helligånd,
Du som var, er og bliver, en sand treenig Gud,
Højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed.

Amen.

Stine Munch
Københavns Domkirke